

Wanneer is het Pasen?

Schuivende feesten

Kerstmis vieren we altijd op 25 december. Dat is tenminste duidelijk. Pasen daarentegen valt altijd op een andere datum, ergens tussen eind maart en eind april. Wel valt Pasen altijd op een zondag. Samen met Pasen verschuiven ook enkele andere feestdagen. Carnaval bijvoorbeeld vieren we altijd veertig dagen voor Pasen: de vastentijd zit ertussen. Maar let op: daarbij worden de zondagen niet meegeteld, want op zondag vasten we niet. Dus valt Carnaval 40 dagen plus 6 zondagen vóór Pasen. Ook na Pasen schuiven de feesten mee: 40 dagen na Pasen vieren we Hemelvaart. En nog 10 dagen later is het Pinksteren. Het hangt dus allemaal af van de datum van Pasen. Maar hoe komt men aan die Paasdatum?

Zon en maan

De berekening van de paasdatum is een ingewikkeld verhaal. Bij het maken van een kalender kun je kiezen voor een zon, een maan- of een gecombineerde kalender. De aarde draait om de zon in 365 dagen + 5 uren en nog wat. Wanneer we een jaar nemen van 365 dagen, komen we na vier jaren ongeveer een dag te kort. De maan draait om de aarde in 29 dagen, 12 uren en 44 minuten en nog wat. 12 maanmaanden geeft plm. 354 dagen. We komen dan ongeveer 11 dagen per jaar te kort. Het is onmogelijk een goed deelbaar en regelmatig jaar te maken. Hoe je het ook aanpakt, het blijft geploeter.

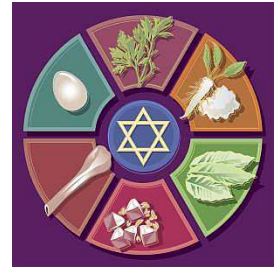

De Ramadan verschuift ook

De Islamitische kalender lost het probleem eenvoudig op: 12 maanmaanden en dan gewoon doorgaan zonder rekening te houden met de seizoenen. Zodoende schuift de vastenmaand Ramadan ieder jaar 10 a 12 dagen naar voren ten opzichte van het zonnejaar. Begon de Ramadan in 2009 op 22 augustus, in 2010 begint de heilige maand op 11 augustus.

Het Joodse Pesach

De Joodse kalender houdt zowel met de maan als de zon rekening. De gemiddelde maandlengte is 29,5 dag. Om de paar jaar wordt een dertiende maand ingevoegd om weer met de zon in de pas te lopen. Het joodse Paasfeest (Pesach) is altijd op de 15^e dag van de maand Nisan, en duurt een hele week. Dit jaar (2010) duurt het feest van 30 maart t/m 5 april.

Keizer en paus

De Romeinse keizer Julius Caesar ontwierp een zonnekalender: drie jaren van 365 en dan een schrikkeljaar van 366 dagen, dus gemiddeld 365,25 dagen per jaar. De schrikkelmaand werd de laatste maand van het klassieke jaar: februari. (Nieuwjaar viel dus op 1 maart). Deze Juliaanse kalender werd door keizer Augustus in het jaar 8 na Christus ingevoerd. Dankbaar vernoemde de Romeinse Senaat een maand naar beide keizers. Maar om precies te zijn is iedere Juliaanse eeuw 0,78 dagen te lang. In de 16^e eeuw was dat opgelopen tot 11 dagen.

Paus Gregorius XIII verordonneerde daarom, van 4 oktober naar 15 oktober 1582 te springen. Tegelijk besloot hij dat de door 400 deelbare eeuwjaar voortaan geen schrikkeljaar zouden zijn.

'Onze kalender' is de Gregoriaanse kalender. Die is pas ingevoerd in Drenthe in 1701, door het antiroomse Engeland in 1752 en b.v. in Zweden pas in 1823. De Oosterse kerken volgen nog steeds de Juliaanse kalender en daardoor valt hun Kerstfeest en vaak ook Pasen niet met onze feesten samen.

Lente + volle maan + zondag = Pasen

Hoe bereken je de paasdatum? De paasdatum wordt, net zoals bij de Joden, berekend naar de maanstand. Pasen valt op de eerste zondag na de eerste volle maan in de lente. Uitrekenen hoeft niet. Het wordt vanzelf Pasen. Wacht gewoon tot het 21 maart is. Vervolgens wacht je op de volle maan. De zondag daarna is het Pasen! Dit jaar vieren we Pasen op vier en vijf april.